

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger af bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

Ordningens formål:

Bekendtgørelsen er afgrænset til planperioden 2022/2023 og svarer i øvrigt i hovedsagen til bekendtgørelse nr. 107 af 28. januar 2021 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v., som afløses af nærværende bekendtgørelse. Ændringer i forhold til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 107 af 28. januar 2021 er omtalt nedenfor under afsnittet "De foreslåede ændringer".

Tilskudsordningen er en del af den målrettede regulering, der har til formål at sikre, at der via etablering af efterafgrøder eller alternative kvælstofreducerende virkemidler sker en reduktion i udvaskningen af kvælstof fra markerne til de kystnære farvande.

Ordningen er delt i to faser, således at der først udbydes en tilskudsordning, hvor jordbruger frivilligt kan søge tilskud til udlægning af efterafgrøder og alternative kvælstofreducerende virkemidler i de kystvandoplande, hvor der er et behov for at reducere kvælstofudvaskningen. Det er desuden muligt at indmelde reduceret kvælstofkvote i den frivillige ansøgningsrunde uden compensation. Rammerne for den frivillige tilskudsordning fastsættes i bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

Hvis der i den frivillige runde ikke leveres en indsats, der er tilstrækkelig til at dække indsatsbehovet i de enkelte kystvandoplande, skal der som udgangspunkt fastsættes krav om etablering af målrettede efterafgrøder. Et sådant krav fastsættes ved en særskilt bekendtgørelse i 2022.

De foreslåede ændringer

To nye alternative virkemidler

Fra 2022 foreslås to nye alternative virkemidler i tilskudsordningen:

- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.
- Præcisionslandbrug udført i planperioden 2021/2022.

Der anvendes samme bestemmelser vedrørende virkemidlernes udlæg og samme omregningsfaktorer for omregning af virkemidlerne til hektar målrettede efterafgrøder, som i det pligtige efterafgrødesystem.

Arealer, hvorpå der har været udført præcisionslandbrug i planperioden 2021/2022, kan samtidig anvendes i den frivillige tilskudsordning i 2022 til etablering af målrettede efterafgrøder, mellemafgrøder, tidlig såning af vintersæd eller til efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Hovedreglen er, at et tilsagnsareal ikke samtidig må anvendes til opfyldelse af krav om etablering af efterafgrøder i medfør af anden lovgivning. Da det samme areal både kan have præcisionslandbrug udført i planperioden 2021/2022 og et andet kvælstofreducerende virkemiddel i planperioden 2022/2023, gælder der dog følgende undtagelse til ovennævnte hovedregel: Hvis der for arealet både er præcisionslandbrug udført i planperioden 2021/2022 og et andet

kvælstofreducerende virkemiddel i planperioden 2022/2023, og tilsagn om tilskud i medfør af nærværende bekendtgørelse kun omfatter et af virkemidlerne, udelukker ovennævnte hovedregel ikke, at det andet virkemiddel anvendes til at opfylde krav om etablering af efterafgrøder i medfør af anden lovgivning.

Administrative konsekvenser af ordningen:

Landbrugsstyrelsen vurderer, at de administrative konsekvenser af ordningen vil være uændret i forhold til den tilsvarende ordning i 2021, da de foreslåede ændringer til ordningen i 2022 ikke medfører nye administrative konsekvenser for den enkelte ansøger.

Den administrative håndtering af de nye alternative virkemidler betyder, at ansøger, på samme måde som de eksisterende virkemidler, skal angive i ansøgningskemaet, om de enkelte virkemidler bliver anvendt.

Ordningen fortsætter generelt uændret i 2022, og skal i 2022, som i 2021 sikre en kvælstofreducerende indsats svarende til etableringen af ca. 375.000 ha efterafgrøder. Det er således forventningen, at antal ansøgere i 2022 vil være i samme størrelsesorden som i 2021.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i præhøring i forhold til administrative konsekvenser for erhvervet. OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet og har dermed ikke yderligere kommentarer.

Skatter, afgifter og subsidier:

Ordningen er finansieret via finansloven med en tilskudsramme på 185 mio. kr., og er 75 pct. EU-finansieret.

Efterlevelseskonsekvenser:

Tilskuddet udgør uændret 500 kr. pr. ha efterafgrøder, der kompenserer erhvervet for udlægning af efterafgrøder eller alternative virkemidler. Tilskudssatsen er fastlagt på baggrund af udredningen "Beregning af støttesats til målrettet regulering 2021", der er udarbejdet af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), hvoraf det fremgår, at den gennemsnitlige omkostning ved anvendelse af stedfaste virkemidler i målrettet regulering kan fastsættes til 500 kr. pr. ha efterafgrøder.

BNP effekter:

Ordningen er delvis national finansieret med 25 pct. af den afsatte tilskudsramme på 190 mio. kr. Dermed er der et skatteforvridningstab på 10% af 47,5 mio. kr. svarende til 4,75 mio. kr.

Adfærdsvirkninger:

Bekendtgørelsen har til formål at tilvejebringe frivillig udlægning af kvælstofreducerende virkemidler (målrettede efterafgrøder og alternative virkemidler) i 2022 til forbedring af vandmiljøtilstanden.

Afledte effekter

Ifølge Virkemiddelkataloget (DCA rapport nr. 174, 2020: Virkemidler til reduktion af kvælstofbelastningen af vandmiljøet) vurderes efterafgrøder at have en lille positiv effekt for natur

og biodiversitet. Derudover medvirker efterafgrøder, kvotereduktion og andre alternativer til en reduktion af drivhusgasudledningerne fra landbruget bl.a. ved at øge kulstoflagringen i jorden og mindske lattergasudledningerne. Derudover vil efterafgrøderne sikre et dække af jorden i efteråret og om vinteren, hvilket bidrager til at reducere jorderosion. Dyrkning af efterafgrøder vurderes desuden at være gavnlig for jordbundsfaunaen.